

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Historia filozofii starożytnej		8.1.0484	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Historii Filozofii Starożytnej i Średniowiecznej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Nauk Społecznych	Filozofia	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Martyna Koszkało, profesor uczelni; mgr Krystyna Bembennek; mgr Wojciech Skorupka			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		8	
Wykład, Ćw. audytoryjne		Wykład 5 ECTS (125h, w tym 60h bezpośredni kontakt, 65h przygotowanie do egzaminu i praca własna studenta)	
Sposób realizacji zajęć		Ćwiczenia 3 ECTS (75 h, w tym 30h bezpośredni kontakt, 45 przygotowanie do zajęć, prezentacje i lektury)	
zajęcia w sali dydaktycznej			
Liczba godzin			
Ćw. audytoryjne: 30 godz., Wykład: 60 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 zimowy			
Status przedmiotu	Język wykładowy		
obowiązkowy	polski		
Metody dydaktyczne	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	Sposób zaliczenia		
	- Zaliczenie na ocenę		
	- Egzamin		
	Formy zaliczenia		
- Analiza tekstów z dyskusją	- egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi		
- Praca w grupach	- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen częściowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru		
- Wykład konwersatoryjny	- lub ustny na platformie MSTEAMS		
- Wykład problemowy	- kolokwium		
- Wykład z prezentacją multimedialną	Podstawowe kryteria oceny		
	Wykład: Ocena z egzaminu pisemnego, pytania o charakterze otwartym		
	Ćwiczenia:		
	Ocena końcowa jest wystawiana na podstawie ocen częściowych uzyskanych w trakcie trwania semestru – ocen z dwóch kolokwium pisemnych oraz aktywność (prezentacje).		
	Obowiązkowa laktura dzieł Platona: Obrona Sokratesa, Uczta		
	Warunkiem uzyskania zaliczenia jest uczestnictwo w zajęciach, zaliczenie obu kolokwium.		
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt kształcenia ćwiczenia audytoryjne - praca w grupach ćwiczenia audytoryjne - analiza tekstów z dyskusją wykład

Wiedza

K1_W02 kolokwium analiza tekstu egzamin

K1_W06 kolokwium analiza tekstu egzamin

K1_W10 kolokwium analiza tekstu egzamin

K1_W11 kolokwium analiza tekstu egzamin

K1_W13 kolokwium analiza tekstu egzamin

Umiejętności

K1_U01 analiza tekstu, prezentacja egzamin

K1_U04 analiza tekstu, prezentacja egzamin

K1_U07 analiza tekstu, prezentacja egzamin

K1_U08 analiza tekstu, prezentacja egzamin

K1_U11 analiza tekstu, prezentacja egzamin

K1_U14 analiza tekstu, prezentacja egzamin

k1_U05

Kompetencje

K1_K01 prezentacja

K1_K02 prezentacja

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

brak

B. Wymagania wstępne

brak

Cele kształcenia

Celem zajęć jest zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami, zagadnieniami, stanowiskami filozofii starożytnej. Celem ćwiczeń jest nabycie umiejętności przeprowadzenia analizy filozoficznego tekstu źródłowego z okresu starożytności, umiejętności komunikowania się i precyzyjnego posługiwania się pojęciami filozoficznymi, umiejętności samodzielnego uczenia się i ukierunkowania procesu samokształcenia poprzez pracę z tekstem.

Treści programowe

A. Problematyka wykładu

1. Istota filozofii starożytnej: metafora życia ludzkiego jako widowiska, zdziwienie jako źródło filozofii, filozofia jako poznanie całościowe. Praktyczność a teoretyczność filozofii.

2. Poglądy Jończyków: Tales z Miletu, Anaksymander, Anaksymenes.

3. Heraklit z Efezu o naturze świata, poznania i Boga.

4. Analiza koncepcji bytu Parmenidesa z Elei.

5. Pluraliści.

6. Pitagorejczycy o naturze świata, poznaniu i moralności. Orfizm.

7. Poglądy sofistów.

8. Sokrates i hasło „poznaj samego siebie”. Intelktualizm etyczny. O istocie człowieka, wolności, sumienia.

9. Cynicy i cyrenaicy. Zagadnienia etyczne.

10. Analiza poglądów metafizycznych, antropologicznych i etycznych Platona

11. Analiza poglądów metafizycznych, antropologicznych i etycznych Arystotelesa.

12. Okres szkół: analiza poglądów stoików, epikurejczyków i sceptyków.

13. Neoplatonizm

B. Problematyka ćwiczeń

Przy okazji pracy z tekstem analizowane są wypracowane przez myślicieli starożytnych rozstrzygnięcia kwestii filozoficznych, m.in. kwestii natury i roli filozofii, natury, struktury i sposobu istnienia jednostkowego bytu realnego, natury i genezy poznania ludzkiego, natury i struktury bytowej człowieka, pierwszych zasad bytu i myślenia, natury i genezy przemian, warunków osiągnięcia szczęścia, natury i genezy ludzkich cnót, natury i genezy przypadku.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Wykorzystana podczas zajęć

1. G. Reale, Historia filozofii starożytnej, tłum. E. I. Zieliński, t. I, Lublin 1993; t. II, Lublin 1996; t. III. Lublin 1999; t. IV Lublin 1999;
2. J. Gajda –Krynica, Filozofia przedplatońska, Warszawa 2007
3. R. Legutko, Filozofia presokratyków, Kraków 2020.
2. Studiowana samodzielnie przez studenta
1. W. Jaeger, Teologia wczesnych filozofów greckich, Kraków 2007.
2. F. Copleston, Historia filozofii, t. 1 Grecja i Rzym, Warszawa 2004.
3. O. Gigon, Główne problemy filozofii starożytnej, Warszawa 1996.

B. Literatura uzupełniająca:

- J.N.D. Kelly, Początki doktryny chrześcijańskiej, Warszawa 1988.
- S. Swieżawski, Dzieje europejskiej filozofii klasycznej, Warszawa-Wrocław 2000, cz. I.
- B. Altaner, A. Stuiber, Patrologia, Warszawa 1990.
- J. Gajda, Sofiści, Warszawa 1989.
- W. Stróżewski, Wykłady o Platonie, Kraków 1992
- W. Jaeger, Paideia, tłum. M. Plezia, t. I, Warszawa 1962.
- R. Legutko, Sokrates, Poznań 2013.
- W. Jaeger, Teologia wczesnych filozofów greckich, Kraków 2007.
- A. Krokiewicz, Zarys filozofii greckiej, Warszawa 1995.
- G. Vlastos., Platon. Indywidualizm jako przedmiot miłości, Warszawa 1994.
- K. Leśniak, Arystoteles, Warszawa 1989.
- P. Hadot, Filozofia jako ćwiczenie duchowe, Warszawa 1992
- W.K.C. Guthrie, Filozofowie greccy od Talesa do Arystotelesa, Kraków 1996.
- K. Algra, J. Barnes, J. Mansfeld, M. Schofield, The Cambridge History of Hellenistic Philosophy, Cambridge 1998
- W.K.C. Guthrie, A History of Greek Philosophy, Cambridge 1962-81.
- D. Zeyl, Encyclopedia of Ancient Philosophy, Westport 1997
- C.C.W Taylor (ed.), Routledge History of Philosophy. From the Beginning to Plato, vol. 1, Routledge 1997.
- D. Furley (ed.), Routledge History of Philosophy. From Aristotle to Augustine, vol. 2, Routledge 1999.
- Ch. Shields (ed.), The Blackwell Guide to Ancient Philosophy, Blackwell 2003. 19

Literatura do ćwiczeń:

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

- Ciceron, Rozmowy tuskulańskie, V 3, 8 n.; Platon, Teajtet, 155d; Platon, Państwo, VII, 537 c.
 - Parmenides, O naturze, fragmenty.
 - W. Jaeger, Teologia wczesnych filozofów greckich, Kraków 2007.
 - Platon, Fedon, - Obrona Sokratesa, Uczta
 - Arystoteles, Metafizyka, tłum. T. Żeleźnik, Lublin 1996, fragmenty ks. IV-VII;
 - tenże, Etyka Nikomachejska, [w:] tenże, Dzieła wszystkie, t. 5, tłum. D. Gromska, Warszawa 1996
 - Epiktet, Diatryby, III, 24;
 - Plotyn, Enneady, Warszawa 1959, 339 nn.
- oraz materiały przygotowane przez prowadzącego

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K1_W02 K1_W11 K1_W06 K1_W10 K1_W13	wykład: K1_W02 zna podstawową terminologię filozoficzną głównych kierunków filozofii starożytnej: nazywa podstawowe stanowiska metafizyczne, epistemologiczne, etyczne filozofii starożytnej, porównuje wybrane poglądy filozoficzne, wymienia głównych filozofów starożytnych, (H1A_W02)
K1_U07 K1_U08	K1_W11 zna zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych starożytności a zmianami zachodzącymi w kulturze i społeczeństwie (H1A_W09, S1A_W04 ćwiczenia:
K1_U04 K1_U11 K1_U05 K1_U14, K1_U01	K1_W02 zna podstawową terminologię filozoficzną głównych kierunków filozofii starożytnej: nazywa podstawowe stanowiska metafizyczne, epistemologiczne, etyczne f. st, porównuje wybrane poglądy filozoficzne, wymienia głównych filozofów starożytnych, (H1A_W02) K1_W06 potrafi przedstawić idee i argumenty filozofów starożytnych na podstawie

<p>K1_K01 K1_K02</p>	<p>samodzielnej lektury ich pism (H1A_W04) K1_W10 zna podstawowe metody interpretacji tekstu z filozofii starożytnej (H1A_W07) K1_W13 zna zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych starożytności a zmianami zachodzącymi w kulturze i społeczeństwie (H1A_W09, S1A_W04)</p> <p>Umiejętności</p> <p>Wykład: K1_U07 analizuje argumenty filozoficzne, potrafi zidentyfikować ich kluczowe tezy, założenia, kontekst historyczny H1A_U03, H1A_U05 K1_U08 porównuje wybrane poglądy filozoficzne, H1A_U02 Ćwiczenia: K1_U04 czyta i interpretuje tekst filozoficzny z epoki starożytnej H1A_U03, H1A_U05 K1_U07 analizuje argumenty filozoficzne filozofii starożytnej, potrafi zidentyfikować ich kluczowe tezy, założenia, kontekst historyczny H1A_U03, H1A_U05 K1_U08 porównuje wybrane poglądy filozoficzne, H1A_U02 K1_U04 posiada umiejętność analizowania starożytnego tekstu filozoficznego, dokonywania syntezy jego treści, a także krytycznej oceny prezentowanych w tekście stanowisk, (H1A_U03, H1A_U05) K1_U11 analizując tekst, wyodrębnia rozważane w nim kwestie filozoficzne oraz wypracowane przez autora tekstu ich rozstrzygnięcia, nadto wskazuje sens, w jakim autor używa filozoficznych pojęć, a także wydobywa główne tezy tekstu i ich argumentację, (, H1A_U06) K1_U05 analizując zastosowaną przez autora tekstu argumentację, zwraca uwagę na wartość użytych przesłanek, poprawność wnioskowania, a także konsekwencje bronionej tezy, (, H1A_U03, K1_U14, K1_U01 posiada umiejętność przygotowania pracy pisemnej z zakresu historii filozofii starożytnej. (, H1A_U01, H1A_U08, , H1A_U01)</p> <p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>K1_K01 zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego H1A_K01, H1A_K06 K1_K02 zachowuje krytycyzm wobec różnych stanowisk filozoficznych H1A_K01</p>
<p>Kontakt</p> <p>filmko@univ.gda.pl</p>	